በፍትሐ ብሔር ሕግ አንቀጽ ፫ሺ፩፻፴፪ ላይ

የተሰጠ አስተያየት ።

በጆ. ክሽችኖቢች*

አንቀጽ ፫ሺ፩፻፴፪ ከመንግሥት መሥሪያ ቤት ጋር ስለሚደረግ ውል

፩/ ከመንግሥት መሥሪያ ቤት ጋር የተደረጉ ውሎች ሊሻሻሉ የሚችሉት ፣ የውሉ ስምምነቶች የተፈጸሙበት የዋነኛው ስምምነት ሁኔታ በሕዝባዊ ባለ ሥልጣን የተለወጠ ሲሆንና ከመንግሥት መሥሪያ ቤት ጋራ የተዋዋለው ሰው የውሉን ግዴታ ለመፈጸም የከበደ የገንዘብ ጉዳት የሚያመጣበት ወይም ለመፈጸም የማይቻል ሲሆን ነው ።

፪/ ስለእንደዚህ ያለው ጉዳይ በአስተዳደር መሥሪያ ቤቶች ስለ ተፈጸሙ ውሎች ሁሉ በዚህ ሕግ ስለ አስተዳደር ክፍል መሥሪያ ቤት ውሎች የተነገሩት ድንጋጌዎች ተፈጻሚ ይሆናሉ ። (ከቁ ፫ሺ፩፻፴፩—፫ሺ፫፻፮)
ከዚህ አንቀጽ የሚከተሉትን መገንዘብ ይቻላል ፡-

፫/ እኔ እንደማስታውሰው የአሁኑ ንኡስ አንቀጽ (፩) ይዘት ፣ በፍትሐ ብሔር ሕጉ ውስጥ ከመንግሥት ጋር የሚደረጉ ውሎችን የሚመለከት ሰፊ አንቀጽ (ታይትል 19) እንዲጨመር ከመወሰኑ በፊት ገና እ.ኤ.አ. በ፲፱፻፶፬ ዓ/ም ራሱን በቻለ አንቀጽነት የተዘጋጀ ነበር ። በኋላ ግን በዚህ ሁኔታ ተዘጋጅቶ የነበረው አንቀጽ የአንቀጽ ፫ሺ፩፻፴፪ ንኡስ አንቀጽ ፩ ሆኖ ንኡስ አንቀጽ ፪ እንዲጨመርበት ተደረገ ። በንኡስ አንቀጽ ፪ የእንግሊዝኛው ቅጂ አንቀጽ ፫ሺ፩፻፴፪ መሆኑ ቀርቶ ፫ሺ፩፻፴፩ መባሉ ግልጽ የሆነ የጽሑፍ ስህተት ስለሆነ መታረም ይገባዋል ።

፬/ በዚሁ በኋላ በተጨመረው ንኡስ አንቀጽ ፪ መሠረት ከመንግሥት የአስተዳደር ክፍል መሥሪያ ቤቶች ጋር የሚደረጉ ውሎችን በሚመለከት አግባብ አላቸው ተብለው የተጠቀሱት አንቀጾች ፣ በግልጽ እንደሚታየው ከንኡስ አንቀጽ ፩ ጋር የሚቃረኑት የመንግሥት ሥርዓት ንኡስ ክፍል አንቀጾች (ከአንቀጽ ፫ሺ፩፻፴፩-፫ሺ፩፻፶፫) ናቸው ። ስለሆነም የአንቀጽ ፫ሺ፩፻፴፪ ንኡስ አንቀጽ ፩ ተሽሮ ንኡስ አንቀጽ ፪ በሚከተለው ሁኔታ በመሻሻል ራሱን የቻለ አንድ አንቀጽ መሆን ይገባዋል ፣

አንቀጽ ፫ሺ፩፻፴፪ ከመንግሥት መሥሪያ ቤት ጋር ስለሚደርግ ውል

የአስተዳደር መሥሪያ ቤቶች የሚያደርጓቸውን ውሎች ከሚደነግገው አንቀጽ (ታይትል) ውስጥ የመንግሥትን ሥርዓት የሚመለከተው ንኡስ ክፍል አንቀጾች (ከአንቀጽ ፫ሺ፩፻፴፩-፫ሺ፩፻፶፫) ከአስተዳደር መሥሪያ ቤቶች ጋር በሚደረጉ በማናቸውም ውሎች ተፈጻሚዎች ይሆናሉ ።
ይህ አንቀጽ የቃላትን መደጋገም በማስወገድ ፣ የአስተዳደር ክፍል መሥሪያ ቤቶች የሚያደርጓቸውን ውሎች ከሚደነግገው አንቀጽ (ታይትል) ውስጥ "የመንግሥት ሥርዓት" የሚመለከተው ክፍል ብቻ የአስተዳደር መሥሪያ ቤት ውል ተብለው የሚታወቁትን (በአንቀጽ ፫ሺ፩፻፴፪ እንደተተረጎመው) እና የአስተዳደር ክፍሎች የሚያደርጓቸውን የአስተዳደር መሥሪያ ቤት ውል ያልሆኑትን ማናቸውንም ውሎች በሚመለከት ተፈጻሚነት ያለው መሆኑን በግልጽ ያሳያል ።

የዚህ አንቀጽ በዚህ ሁኔታ መስተካከል አሁን ያለው የአንቀጽ ፫ሺ፩፻፴፪ አጻጻፍ ከፈጠረው አስፈላጊ ያልሆነ ጭንቀት ፍርድ ቤቶችን ይገላግላቸዋል ።

* የሕግ ፕሮፌሰር ፣ ሕግ ፋኩልቲ አዲስ አበባ ዩኒቨርስቲ